

O-ST 024

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงานของเกษตรกร ในตำบลหนองใหญ่

อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด

Factors Relating to Farmers' Decision Making for Sugarcane Production in Nong Yai

Sub - District, Phon Thong District, Roi Et Province

พรพิศ ตรีสอน (Phornpis Treesorn)¹ สินีสุข ครูทเมือง แสนเสริม (Sineenuch Khrutmuang Sanserm)²

ภรณ์ ต่างวิวัฒน์ (Paranee Tangwiwat)³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา (1) ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร (2) สภาพทั่วไปและกระบวนการปลูกอ้อยโรงงานของเกษตรกร (3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงานของเกษตรกร และ (5) ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรในการปลูกอ้อยโรงงาน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ทำการศึกษาคือ เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยโรงงานในตำบลหนองใหญ่ อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ปลูกอ้อยโรงงานในปีการผลิต 2557/58 จำนวน 898 คน ทำการสุ่มตัวอย่างจำนวน 167 ราย โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ ผลการวิจัยพบว่า (1) เกษตรกรมีอายุเฉลี่ย 44.37 ปี จำนวนสมาชิกในครัวเรือน เฉลี่ย 4.22 คน มีประสบการณ์ในการปลูกอ้อยเฉลี่ย 9.10 ปี มีพื้นที่ในการปลูกอ้อยโดยเฉลี่ย 18.45 ไร่ มีแรงงานในครัวเรือนที่ผลิตอ้อยเฉลี่ย 2.16 คน แรงงานที่จ้างในการผลิตอ้อย เฉลี่ย 9.59 คน รายได้จากการปลูกอ้อยปี 2557/58 เฉลี่ย 10,910.78 บาทต่อไร่ ต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงานปี 2557/58 เฉลี่ย 5,688.02 บาทต่อไร่ (2) เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกอ้อยโรงงานในช่วงปลายฤดูฝน มีการไถเตรียมดินก่อนปลูกเฉลี่ย 2.88 ครั้ง มีอายุการไถต่อเฉลี่ย 3.19 ปี อาศัยน้ำฝนในการปลูกอ้อย เกษตรกรทุกคนมีการใช้ปุ๋ยเคมีและใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืช เกือบทั้งหมด เกษตรกรสามในสี่จ้างแรงงานในการเก็บเกี่ยวอ้อยและมีการเผาอ้อยก่อนเก็บเกี่ยว มีการจำหน่ายเองที่โรงงานน้ำตาล เกษตรกรมากกว่าครึ่งไม่เคยผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปลูกอ้อย (3) การตลาดและจำหน่ายผลผลิต และการได้รับการสนับสนุนส่งเสริม มีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงานในระดับมาก (4) เกษตรกรมีปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงานในระดับปานกลาง มีข้อเสนอแนะ ได้แก่ ให้องค์กรประสานแหล่งจำหน่ายปัจจัยการผลิตราคาถูก รัฐควรมีการกำหนดราคาขั้นต่ำของอ้อยให้คงที่ มีการจัดลำดับคิวตัดอ้อยจากโรงงานที่ชัดเจนและรวดเร็ว

คำสำคัญ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ การปลูกอ้อยโรงงาน จังหวัดร้อยเอ็ด

¹ นักศึกษาหลักสูตรเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

phornpis.t@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช tukstou@hotmail.com

³ รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

Abstract

The purposes of this research were to investigate (1) factors related to the farmers' social and economic conditions, (2) the farmers' general conditions and processes of sugarcane production, (3) the farmers' opinions on factors related to deciding planting sugarcanes, and (4) the farmers' problems and suggestions dealing with sugarcane plantation. This research was a survey study. The population of the study was 898 farmers planting sugarcanes during 2015 to 2016 in Nong Yai Sub - District, Phon Thong District, Roi Et Province. Random sampling was employed to gain 167 farmers as the participants of the study. The structured interview was used in collecting data. The data obtained was analyzed with SPSS software spreadsheets. The statistics used in analyzing were frequency, percentage, maximum, minimum, mean, and standard deviation. The findings revealed that (1) the farmers of the study were 44.37 years old in average, had 4.22 members for each household, and had overall experiences in sugarcane planting for 9.10 years. They had plantation area for 18.45 rai (1 rai = 1600 m²) in average, had workers in each household for 2.16 people, gained incomes from sugarcane plantation during 2015 to 2016 for 10,910.78 baht/rai, and spent money for sugarcane investments during 2015 to 2016 for 5,688.02 baht/rai. (2) Most of the farmers planted sugarcanes during the rainy season. They had soil preparation before the plantation for 2.88 times in average, and kept the previous sugarcanes for 3.19 years to harvest. The water used in the plantation was dependent on the rain. Every farmer of the study used chemical manure and pesticide in sugarcane production. Three from four parts of the farmers paid workers for harvesting and burnt the sugarcanes before harvest. The farmers their own sold the sugarcanes to sugar factories. More than half of the farmers had never been trained about sugarcane plantation. (3) Marketing, product contribution, and promotion of the sugarcane products affected the farmers's decision in planting sugarcanes in a very high level. (4) The farmers had problems in making a decision of sugarcane plantation in a moderate level. The farmers of the study suggested that the government should collaborate with agents selling cheap sources of sugarcane production. Also, the government should determine the steady price of sugarcanes and systematically, fast run the ques for harvesting from the factories.

Keywords: Decision making relating factors, Sugarcane plantation, Roi Et Province

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

บทนำ

อ้อยเป็นพืชอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย ในปีการผลิต 2556/57 ที่ผ่านมามีผลผลิตอ้อยได้สูงถึง 103.67 ล้านตัน ผลิตเป็นน้ำตาลได้ประมาณ 11.29 ล้านตัน ในจำนวนนี้ใช้บริโภคภายในประเทศ 2.5 ล้านตัน ส่วนที่เหลือส่งออกจำหน่ายยังต่างประเทศ สร้างมูลค่ารวมได้ประมาณ 180,000 ล้านบาท จากรายงานพื้นที่ปลูกอ้อยปีการผลิต 2556/57 (สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย, 2558) จังหวัดร้อยเอ็ดมีพื้นที่การปลูกอ้อย จำนวน 106,656 ไร่ ปริมาณผลผลิตรวม 1,159,351 ตัน พื้นที่เก็บเกี่ยวอ้อยส่งโรงงาน 100,257 ไร่ ปริมาณอ้อยส่งโรงงาน 1,089,790 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 10.87 ตันต่อไร่ และอำเภอโพนทองเป็นอำเภอหนึ่งที่มีพื้นที่ปลูกอ้อยที่สำคัญแห่งหนึ่งในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีพื้นที่ปลูกประมาณ 37,116 ไร่ และพื้นที่ตำบลหนองใหญ่เป็นพื้นที่ที่เกษตรกรมีพื้นที่ปลูกอ้อยมากที่สุดในอำเภอโพนทอง โดยมีพื้นที่ปลูกประมาณ 17,637 ไร่ ของเกษตรกร จากพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดของตำบล 43,652 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 40.4 ปัจจุบันพื้นที่ปลูกอ้อยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีการส่งเสริมให้ปลูกเพิ่มขึ้น อีกทั้งพื้นที่ที่เคยทำนา ต้องเสี่ยงต่อสถานการณ์ภัยธรรมชาติ ฝนทิ้งช่วง การขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง ถึงแม้ว่าจะมีการขยายพื้นที่ปลูกอ้อยในจังหวัดร้อยเอ็ดเพิ่มขึ้น แต่กลับพบว่าผลผลิตที่ได้ต่อหน่วยพื้นที่มีแนวโน้มลดลง อันเนื่องมาจากสาเหตุต่างๆ ได้แก่ การขาดแคลนอ้อยพันธุ์ดีและสะอาด การแพร่กระจายของโรคในอ้อยส่งผลให้ผลผลิตลดลงถึงร้อยละ 30.0 จังหวัดร้อยเอ็ดมีโครงการส่งเสริมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย โดยมีวัตถุประสงค์ให้ความรู้ อบรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อให้เกษตรกรพัฒนาความรู้และสามารถนำไปปรับปรุงการผลิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตอ้อยให้มีผลผลิตเพียงพอตามความต้องการของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย

ตำบลหนองใหญ่ อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด มีการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง และยางพารา และอยู่ใกล้แหล่งจำหน่ายผลผลิตอ้อยโรงงาน (โรงงานน้ำตาลมิตรภาพสินธุ์) และมีแหล่งจำหน่ายมันสำปะหลัง (โรงงานแป้งมันร้อยเอ็ด) ตั้งอยู่ในพื้นที่ แต่จากปัญหาภัยธรรมชาติในสภาวะปัจจุบัน และปัญหาราคาสินค้าเกษตรที่มีการแข่งขันสูงและมีราคาผันผวนมาก ทำให้เกษตรกรบางรายมีการปลูกอ้อยโรงงาน และมันสำปะหลัง สลับกันไปมาในพื้นที่เดียวกัน บางปีอาจจะมีการปลูกอ้อยโรงงานหรือในบางปีก็อาจมีการปลูกมันสำปะหลังก็ได้

ดังนั้นการศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงานของเกษตรกรจึงเป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากอ้อยโรงงานนับว่าเป็นพืชที่สำคัญทางเศรษฐกิจและสามารถนำประโยชน์ได้หลากหลาย เพื่อจะนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ส่งเสริม และพัฒนาการผลิตอ้อยโรงงาน รวมทั้งปรับปรุงและพัฒนาวิธีการส่งเสริมการเกษตรให้มีความเหมาะสมสำหรับเกษตรกรยิ่งขึ้น นำไปสู่การพัฒนาศักยภาพการผลิตอ้อยของเกษตรกร รวมทั้งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาความยากจนให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยโรงงานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษา

1. ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยโรงงาน
2. สภาพทั่วไปและกระบวนการปลูกอ้อยโรงงานของเกษตรกร
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงานของเกษตรกร

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงาน

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรที่ศึกษา คือ เกษตรกรผู้ปลูกอ้อยโรงงาน ในตำบลหนองใหญ่ อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด ในปีการผลิต 2557/58 จำนวน 898 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane ที่ค่าความคลาดเคลื่อน 0.07 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 167 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) ด้วยการจับสลากตามรายชื่อเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยโรงงานของแต่ละหมู่บ้านตามสัดส่วนที่กำหนด เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ประกอบด้วย 4 ตอน คือ (1) ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร (2) สภาพทั่วไปและกระบวนการปลูกอ้อยโรงงานของเกษตรกร (3) คิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงานของเกษตรกร (4) ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงาน ทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือจากกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ศึกษา จำนวน 20 คน นอกเขตอำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด ค่าสัมประสิทธิ์ความน่าเชื่อถือ ตอนที่ 3 คิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงานของเกษตรกร เท่ากับ 0.865 และตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงาน เท่ากับ 0.952 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการจัดอันดับ โดยช่วงคะแนน 1.00 – 1.80 = น้อยที่สุด, 1.81 – 2.60 = น้อย, 2.61 – 3.40 = ปานกลาง, 3.41 – 4.20 = มาก และคะแนน 4.21 – 5.00 = มากที่สุด

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจ ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรเกือบสองในสามเป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 44.37 ปี ส่วนใหญ่สมรสแล้ว เกษตรกรกว่าสองในสามจบการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน เฉลี่ย 4.22 คน เกือบทั้งหมดเป็นสมาชิกกลุ่มสถาบันเกษตรกร มีประสบการณ์ในการปลูกอ้อยเฉลี่ย 9.10 ปี มีแรงงานในครัวเรือนที่ผลิตอ้อยเฉลี่ย 2.16 คน แรงงานที่จ้างในการผลิตอ้อย เฉลี่ย 9.59 คน มีพื้นที่ในการปลูกอ้อยโดยเฉลี่ย 18.45 ไร่ ทั้งหมดมีพื้นที่ถือครองเป็นของตนเอง รายได้จากการปลูกอ้อย 2557/58 เฉลี่ย 10,910.78 บาทต่อไร่ ต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงานปี 2557/58 5,688.02 บาทต่อไร่ แหล่งเงินทุนที่ใช้ในการผลิตอ้อยโรงงาน เกือบทั้งหมดใช้เงินทุนของตนเอง

2. สภาพทั่วไปและกระบวนการปลูกอ้อยโรงงานของเกษตรกร

2.1 สภาพทั่วไป ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรเกือบทั้งหมดมีการจำหน่ายอ้อยโรงงานที่โรงงานน้ำตาลเอง มากกว่าครึ่งที่ใช้รถขนส่งอ้อยโรงงานโดยใช้รถบรรทุก 10 ล้อ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นรถรับจ้าง เกษตรกรมากกว่าครึ่งไม่เคยผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปลูกอ้อย ส่วนเกษตรกรที่เคยผ่านการอบรมเฉลี่ย 7.47 ครั้ง แหล่งความรู้เกือบทั้งหมดมาจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมจากโรงงานน้ำตาล

2.2 กระบวนการปลูกอ้อยโรงงาน ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกอ้อยโรงงานในช่วงปลายฤดูฝน (ตุลาคม – ธันวาคม) เกษตรกรมีการไถเตรียมดินก่อนปลูกอ้อย 2.88 ครั้ง โดยจ้างรถแทรกเตอร์จ้างรถแทรกเตอร์เกือบทั้งหมด พันธุ์อ้อยที่ใช้ปลูกส่วนใหญ่คือขอนแก่น 3 ซึ่งปลูกไว้ทำพันธุ์เอง อ้อยในไร่ของเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นอ้อยปลูก

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ใหม่โดยใช้เครื่องปลูก มีอายุการไถต่อเฉลี่ย 3.19 ปี เกษตรกรทั้งหมดอาศัยน้ำฝนในการปลูกอ้อย เกษตรกรทุกคนมีการใช้ปุ๋ย แยกเป็น 1) ปุ๋ยอินทรีย์เพียงใส่ 1 ครั้ง อัตราเฉลี่ย 53.33 กิโลกรัมต่อไร่ 2) ปุ๋ยเคมี ใส่เฉลี่ย 1.06 ครั้ง อัตราเฉลี่ย 49.56 กิโลกรัมต่อไร่ เกษตรกรเกือบทั้งหมดใช้สารเคมีในการกำจัดวัชพืช โรคระบาดที่พบมากคือโรคใบขาวพบเกือบทั้งหมด แมลงศัตรูพืชที่พบมากที่สุดคือหนอนกอ เกษตรกรกว่าสามในสี่จ้างแรงงานในการเก็บเกี่ยวอ้อยและมีการเผาอ้อยก่อนเก็บเกี่ยว เกษตรกรกว่าสี่ในห้าเผาอ้อยเพราะเก็บเกี่ยวยาก

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงานของเกษตรกร พบว่า ในภาพรวมเกษตรกรเห็นวาระระดับความสำคัญของปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.312) โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในระดับมากมี 2 ประเด็น ได้แก่ การตลาดและจำหน่ายผลผลิต ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.427) และ การได้รับการสนับสนุนส่งเสริม ($\bar{X} = 3.51$, S.D. = 0.647) ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในระดับปานกลาง มี 5 ประเด็น ได้แก่ การผลิต ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.485) บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.550) ความสะดวกในการขนส่งผลผลิต ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 0.666) แหล่งเงินทุนและสินเชื่อ ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = 0.479) และปัจจัยอื่นๆ ($\bar{X} = 2.87$, S.D. = 0.365)

4. ปัญหาของเกษตรกรเกี่ยวกับการตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงาน ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมเกษตรกรมีระดับปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงานในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.63$, S.D. = 0.507) โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงานในระดับปานกลาง มี 5 ประเด็น ได้แก่ การผลิต ($\bar{X} = 3.04$, S.D. = 0.507) ความสะดวกในการขนส่งผลผลิต ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.810) การตลาดและจำหน่ายผลผลิต ($\bar{X} = 2.97$, S.D. = 0.722) แหล่งเงินทุนและสินเชื่อ ($\bar{X} = 2.85$, S.D. = 0.852) และปัจจัยอื่นๆ ($\bar{X} = 2.78$, S.D. = 0.639) ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงานในระดับน้อย มี 1 ประเด็น คือ การได้รับการสนับสนุนส่งเสริม ($\bar{X} = 2.39$, S.D. = 0.795) ปัญหาเกี่ยวกับการตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงานในระดับน้อยที่สุด มี 1 ประเด็น คือ บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ($\bar{X} = 1.39$, S.D. = 0.452) ตามลำดับ

5. ข้อเสนอแนะ ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรเพียงส่วนน้อยให้ข้อเสนอแนะ โดยเสนอแนะข้อมูลด้านการผลิตและแหล่งเงินทุนและสินเชื่อ ร้อยละ 4.2 เท่ากัน รองลงมา คือ ความสะดวกในการขนส่งผลผลิต ด้านการตลาดและจำหน่ายผลผลิต ร้อยละ 3.0 เท่ากัน ด้านการได้รับการสนับสนุนส่งเสริม ร้อยละ 1.8 ด้านอื่นๆ ร้อยละ 1.2

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจ

จากการศึกษาปัจจัยทางสังคม พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชายสอดคล้องกับงานวิจัยของหลายคน นิภาพร ศรีวงษ์ (2555, น.82) ; สุธาสิณี ภูจันทิก (2550 , น.102) ; ธัญชนก ชันศิลา (2556, น.74) ที่พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศชายเป็นเพศที่มีบทบาทหลักในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตร

เกษตรกรอายุเฉลี่ย 44.37 ปี สอดคล้องกับสอดคล้องกับนิภาพร ศรีวงษ์ (2555, น. 82) พบว่าเกษตรกรชาวไร่อ้อยมีอายุเฉลี่ย 44.2 ± 7.5 ปี สอดคล้องกับ วิรมณ ปรางทอง (2556, น.125) ที่พบว่าเกษตรกร

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

ผู้ทำการผลิตอ้อยโรงงาน อายุเฉลี่ย 47.11 ปี ซึ่งถือว่าเป็นช่วงอายุที่อยู่ในวัยกลางคนซึ่งเป็นวัยทำงานที่เหมาะสมสำหรับการการเกษตร

เกษตรกรส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา สอดคล้องกับ เสาวนุช ศรีวรพันธ์ (2555, น.120) ที่พบว่าเกษตรกรที่ปลูกอ้อยส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับประถมศึกษามากกว่าระดับอื่น แสดงให้เห็นว่าอย่างน้อย เกษตรกรจะจบการศึกษามาครบถ้วนทุกคน

การเป็นสมาชิกกลุ่มสถาบันเกษตรกรเกือบทั้งหมดเป็นสมาชิกกลุ่ม สอดคล้องกับ วิรมณ ปรางทอง (2556, น.125) พบว่าเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยโรงงาน เกือบทั้งหมดเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร และ เสาวนุช ศรีวรพันธ์ (2555, น.120) ที่พบว่าเกษตรกรเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรมากกว่า สมาชิกอื่น ๆ ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกโรงงานน้ำตาล อาจเป็นไปได้ว่าการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มและสถาบันเกษตรกร เกษตรกรจะได้รับผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆที่เอื้ออำนวยต่อการทำอาชีพเกษตรกรรม ช่วยเหลือกันในด้านการผลิต มีตัวแทนดูแลผลประโยชน์ของกลุ่ม นอกจากนี้ยังมีสวัสดิการอื่นๆ เช่น การพิจารณาให้เงินทุนและสินเชื่อต่อการทำกิจกรรมทางการเกษตร ตลอดจนการส่งเสริมของหน่วยงานรัฐและเอกชนซึ่งมักจะให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มกัน

เกษตรกรมีประสบการณ์ในการปลูกอ้อยเฉลี่ย 9.10 ปี ใกล้เคียงกับ วิรมณ ปรางทอง (2556, น.125) พบว่าเกษตรกรมีประสบการณ์ในการปลูกอ้อยเฉลี่ย 9.39

เกษตรกรมีพื้นที่ในการปลูกอ้อยโดยเฉลี่ย 18.45 ไร่ ทั้งหมดมีพื้นที่ถือครองเป็นของตนเอง สอดคล้องกับ วิรมณ ปรางทอง (2556, น.125) พบว่าเกษตรกรมีพื้นที่ในการปลูกอ้อยโดยเฉลี่ย 44.57 ไร่ ส่วนใหญ่ปลูกอ้อยในพื้นที่ถือครองของตนเอง และมีเพิ่มพื้นที่อื่นๆ เล็กน้อยที่ไม่ได้ทำการเช่าแต่คือพื้นที่ของญาติที่แบ่งให้ทำการเกษตรโดยไม่คิดค่าเช่า อาจเนื่องจากการเช่าพื้นที่เพื่อทำการเกษตรจะทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น จึงทำให้เกษตรกรใช้พื้นที่ที่เป็นการถือครองของตนเองทำการผลิตอ้อยมากกว่า

แหล่งเงินทุน เกษตรกรเกือบทั้งหมดใช้เงินทุนของตนเอง สอดคล้องกับ เสาวนุช ศรีวรพันธ์ (2555, น.120) พบว่าแหล่งเงินทุนของเกษตรกรที่ใช้ทำการเกษตรส่วนมากเป็นเงินทุนของตนเอง รองลงมาคือกู้ ทั้งนี้เพราะเกษตรกรน่าจะมีการคาดการณ์ต้นทุนในการผลิตไว้แล้วและมีการใช้เงินทุนจากแหล่งอื่นด้วย หากพบว่าไม่สามารถชำระหนี้ได้จะไม่ทำการปลูกอ้อยโรงงาน

2. สภาพทั่วไปและกระบวนการปลูกอ้อยโรงงานของเกษตรกร

เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกอ้อยโรงงานในช่วงปลายฤดูฝน (ตุลาคม – ธันวาคม) สอดคล้องกับวิรมณ ปรางทอง (2556, น.125) ที่พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกอ้อยปลายฝน ซึ่งเป็นช่วงฤดูการเก็บเกี่ยวข้าวในปีใกล้จะเสร็จแล้ว จึงเป็นช่วงที่เกษตรกรมีเวลาทำการปลูกอ้อย และเป็นช่วงที่ดินยังมีความชื้นอยู่บ้างจึงนิยมปลูกอ้อยในช่วงปลายฝน

เกษตรกรมีการไถเตรียมดินก่อนปลูกอ้อย 2.88 ครั้ง โดยจ้างรถแทรกเตอร์จ้างรถแทรกเตอร์เกือบทั้งหมด พันธุ์อ้อยที่ใช้ปลูกส่วนใหญ่คือขอนแก่น 3 ซึ่งปลูกไว้ทำพันธุ์เอง อ้อยในไร่ของเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นอ้อยปลูกใหม่โดยใช้เครื่องปลูก มีอายุการไถต่อเฉลี่ย 3.19 ปี เกษตรกรทั้งหมดอาศัยน้ำฝนในการปลูกอ้อย เกษตรกรมีการใช้ ปุ๋ยอินทรีย์เพียงใส่ 1 ครั้ง อัตราเฉลี่ย 53.33 กิโลกรัมต่อไร่ และใช้เพียงไม่กี่ราย ซึ่งเกษตรกรมีความเชื่อว่าการผลิตอ้อยโรงงานต้องใช้ปุ๋ยเคมีอยู่แล้วจึงอยากลดต้นทุนการผลิตโดยการไม่ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ก่อนปลูกอ้อย

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

เกษตรกรกว่าสามในสี่จ้างแรงงานในการเก็บเกี่ยวอ้อยและมีการเผาใบอ้อยก่อนเก็บเกี่ยว เกษตรกรกว่าสี่ในห้าเผาอ้อยเพราะเห็นว่าหากไม่เผาจะเก็บเกี่ยวยาก เกษตรกรมีเกือบทั้งหมดมีการจำหน่ายเองที่โรงงานน้ำตาล มากกว่าครึ่งรถที่ใช้ขนส่งอ้อยสู่โรงงานใช้รถบรรทุก 10 ล้อ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นรถรับจ้าง สอดคล้องกับ วิรมณ ปรางทอง (2556, น.125) ที่พบว่า เกษตรกรเกินครึ่งหนึ่งเล็กน้อยเก็บเกี่ยวอ้อยโดยใช้แรงงานคน เกือบสองในสามของเกษตรกรมีการเผาใบอ้อยก่อนเก็บเกี่ยว โดยเกษตรกรกว่าหนึ่งในสามระบุว่าสาเหตุมาจากจ้างแรงงานยาก เกษตรกรกว่าสามในสี่ จำหน่ายผลผลิตเองที่โรงงาน โดยเกษตรกรเกือบทั้งหมดใช้รถบรรทุก 10 ล้อ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นรถรับจ้างในการขนส่งผลผลิตอ้อยเข้าสู่โรงงาน

เกษตรกรมากกว่าครึ่งไม่เคยผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปลูกอ้อยโรงงาน ส่วนเกษตรกรที่เคยผ่านการอบรมเฉลี่ย 7.47 ครั้ง แหล่งความรู้เกือบทั้งหมดมาจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมจากโรงงานน้ำตาล

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงานของเกษตรกร

3.1 ด้านการผลิต พบว่าในภาพรวมเกษตรกรเห็นว่าการผลิตอ้อยมีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงานในระดับปานกลาง แต่ถ้าพิจารณาแยกแต่ละประเด็นระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจ จะพบว่าคุณลักษณะของอ้อยมีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจในระดับมาก โดยประเด็นที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกอ้อยในระดับมากที่สุดคือการปลูกอ้อย 1 ครั้งสามารถเก็บเกี่ยวได้ 2-3 ครั้ง และประเด็นที่มีผลต่อการตัดสินใจในระดับมาก คือ การปลูกอ้อยสามารถให้ผลผลิตที่แน่นอนมากกว่าพืชอื่น ส่วนประเด็นอื่นๆจะอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ วิรมณ ปรางทอง (2556, น.135) ซึ่งพบว่าคุณลักษณะของอ้อยมีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงานในระดับมาก

3.2 ความสะดวกในการขนส่งผลผลิต ในภาพรวมเห็นว่าการตลาดและจำหน่ายผลผลิตมีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจในระดับปานกลาง ซึ่งหากมีระยะทางไกลจากแหล่งจำหน่าย ก็ยอมส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการขนส่งเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน สอดคล้องกับ สุธาสนี ภูจันทิก (2550, น 114 - 115) ที่พบว่าระยะทางจากแหล่งปลูกอ้อยถึงโรงงานน้ำตาลไกล ค่าใช้จ่ายในการขนส่งเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นปัญหาในการผลิตอ้อยโรงงาน

3.3 การตลาดและจำหน่ายผลผลิต ในภาพรวมเห็นว่าการตลาดและจำหน่ายผลผลิตมีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ สุธาสนี ภูจันทิก (2550, น.103) ที่พบว่าสิ่งจูงใจในการผลิตอ้อยโรงงานของเกษตรกรมีระดับของสิ่งจูงใจอยู่ในระดับมาก คือการมีโรงงานน้ำตาลรองรับผลผลิตอ้อยโรงงาน

3.4 ด้านแหล่งเงินทุนและสินเชื่อ ในภาพรวมเห็นว่าแหล่งเงินทุนและสินเชื่อมีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่มีระดับความสำคัญต่อการตัดสินใจในระดับมากคือ การมีแหล่งเงินทุนและสินเชื่อเพียงพอกับความต้องการจากโรงงานน้ำตาล สอดคล้องกับ วิชิต สุวรรณ (2554, 62-64) ที่พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มผลผลิตในการปลูกอ้อย คือ แรงจูงใจด้านรายได้และสินเชื่อจากโรงงานน้ำตาล

3.5 การได้รับการสนับสนุนส่งเสริม ในภาพรวมเกษตรกรเห็นว่าการได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงงานน้ำตาล มีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ วิรมณ ปรางทอง

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

(2556, น.127) ที่พบว่าการสนับสนุนส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐมีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจในระดับมาก คือ ประเด็นการประกันราคาอ้อย

3.6 บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ จากการศึกษาพบว่าระดับความสำคัญของบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจปลูกอ้อย ในภาพรวมเกษตรกรเห็นว่าบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในระดับมากที่สุด 2 ประเด็นคือ ตนเอง และบุคคลในครอบครัว ซึ่งการปลูกพืชชนิดใดของครัวเรือนก็น่าจะมาจากการตัดสินใจร่วมของครอบครัว สอดคล้องกับ วิรมณ ปรางทอง (2556, น. 128) ที่พบว่า ประเด็นที่มีระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงานของเกษตรกรในระดับมากที่สุด คือ ตนเอง

3.7 ปัจจัยอื่นๆ จากการศึกษาพบว่าระดับความสำคัญของปัจจัยอื่นๆที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกอ้อย ในภาพรวมเกษตรกรเห็นว่าปัจจัยอื่นๆผลต่อการตัดสินใจในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็นพบว่า การล้มเหลวจากการปลูกพืชอื่นมีผลต่อการตัดสินใจในระดับมาก อาจจะเนื่องมาจากความไม่ประสบผลสำเร็จจากการปลูกพืชไร่ชนิดอื่น เช่น ข้าว มันสำปะหลัง เป็นต้น สอดคล้องกับ วิรมณ ปรางทอง (2556, น. 128) พบว่าการล้มเหลวจากการปลูกพืชชนิดอื่นมีผลต่อการตัดสินใจระดับปานกลาง

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรเกี่ยวกับการปลูกอ้อยโรงงาน

จากผลการศึกษาพบว่าในภาพรวมของเกษตรกรมีปัญหาในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเกษตรกรมีประสบการณ์ในการปลูกอ้อยพอสมควร โดยมีประสบการณ์เฉลี่ย 9.10 ปี จนเกิดความสามารถในการแก้ไขปัญหาต่างๆในการผลิตให้มีประสิทธิภาพ คำนึงการลงทุน เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของตนเอง เมื่อพิจารณาแต่ละประเด็นพบว่าปัญหาปัจจัยการผลิตมีราคาแพง ขาดแคลนแหล่งน้ำ และการจัดการระบบการให้น้ำ ขาดแคลนท่อนพันธุ์อ้อยพันธุ์ดี พื้นที่ถือครองสำหรับการปลูกอ้อยมีน้อย แรงงานหายาก ประสบภัยพิบัติทางธรรมชาติ เป็นปัญหาที่อยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ เกษตรกรได้ให้ข้อเสนอว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประสานแหล่งจำหน่ายปัจจัยการผลิตและจัดแหล่งเงินสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำให้เกษตรกร รัฐบาลควรมีการปรับราคาอ้อยขึ้นต้นรวมทั้งเงินช่วยเหลือค่าอ้อยขึ้นต้นให้สูง โรงงานน้ำตาลควรมีการจัดสรรคิวอ้อยรวมทั้งจ่ายเงินค่าอ้อยให้เร็วขึ้น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนควรมีการร่วมมือกันดำเนินการส่งเสริมการสนับสนุนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

จากข้อวิจัยที่ค้นพบ ถึงแม้เกษตรกรเกษตรกรมากกว่าครึ่งไม่เคยผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปลูกอ้อยโรงงาน แต่ยังคงให้ความสำคัญการได้รับการสนับสนุน/ส่งเสริม อยู่ในระดับมาก อีกทั้งเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มอยู่แล้ว หากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมจากหน่วยงานราชการและโรงงานน้ำตาลร่วมมือกัน ฝึกอบรมเกี่ยวกับการปลูกอ้อยโรงงานโดยผ่านกระบวนการกลุ่มที่เกษตรกรรวมกลุ่มอยู่แล้ว เช่น การจัดกิจกรรมและเน้นการมีส่วนร่วมของเกษตรกร จะทำให้ฝึกอบรมและถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกรได้มากขึ้น เช่น การรณรงค์ให้มีการปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ และการรณรงค์ให้มีการลดการเผาอ้อยก่อนเก็บเกี่ยว เป็นต้น ซึ่งน่าจะนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยโรงงานได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ บุญสม วราเอกศิริ (2529,น.162) ที่ได้กล่าวไว้ว่าการจัดกิจกรรมและการมีส่วนร่วม เช่นการจัดนิทรรศการ การจัดกลุ่ม เป็นการโน้มน้าวให้คุ้นเคย ระบบของสังคมที่อาศัยอยู่เป็นลักษณะสังคมใหม่หรือสังคมเก่า ได้รับการพัฒนามากน้อยเพียงใด ปิดหรือเปิดการรับรู้ความรู้ใหม่ๆ

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6

The 6th STOU National Research Conference

หรือเป็นสังคมล้าหลัง และสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย เช่น ระบบการตลาด ระบบสินเชื่อ ฯลฯ หากมีการสนับสนุน การยอมรับจะเกิดขึ้นเร็วและในอัตราที่สูง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. เกษตรกร มีข้อเสนอแนะต่อเกษตรกร ดังนี้

จากผลการศึกษาพบว่า กระบวนการปลูกอ้อยโรงงานของเกษตรกรในพื้นที่ตำบลหนองใหญ่ อำเภอโพธารอง จังหวัดราชบุรี ยังคงให้ความสำคัญกับการเตรียมดินก่อนปลูกน้อย รวมถึงการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ก่อนปลูกน้อย ดังนั้น เกษตรกรควรศึกษาหาความรู้เรื่องการเตรียมดินก่อนปลูก รวมถึง เทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อยโรงงาน โดยให้ความสำคัญตั้งแต่การเตรียมดิน การคัดเลือกพันธุ์ที่เหมาะสม และการใส่ปุ๋ยเคมี แล้วนำมาปรับปรุงวิธีการ ปลูกอ้อยโรงงานให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ของตนเองเพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต และเกษตรกร ควรหาโอกาสเข้ารับการฝึกอบรมหรือศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการปลูกอ้อยเพิ่มเติมอยู่เสมอ เนื่องจากการฝึกอบรม จะมีผลต่อความรู้ ความเข้าใจ ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จะได้นำความรู้มาปรับใช้ให้เกิดประสิทธิภาพใน สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

2. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.1 กรมส่งเสริมการเกษตร ควรร่วมมือกับโรงงานน้ำตาล จัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปลูกอ้อย โรงงานเพิ่มขึ้น ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าเกษตรกรยังให้ความสำคัญกับการตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงานในระดับ มาก โดยมีการปรับปรุงวิธีการส่งเสริมให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และเพิ่มช่องทางในการให้ความรู้แก่เกษตรกร หลากหลายเพิ่มขึ้น เช่น การใช้เอกสาร แผ่นพับ การใช้สื่อออนไลน์ การจัดนิทรรศการรณรงค์ก่อนถึงฤดูการ เพาะปลูก

2.2 สถานีพัฒนาที่ดิน ควรมีการส่งเสริมและให้ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ในการผลิตอ้อย

2.3 กรมวิชาการเกษตร ควรให้คำแนะนำในการเลือกใช้ปัจจัยให้เหมาะสมกับการผลิตอ้อยโรงงาน เช่น การใช้ปุ๋ยเคมีให้เหมาะสมกับสภาพดินและช่วงระยะเวลาที่เหมาะสมในการเจริญเติบโตของอ้อยโรงงาน รวมถึง การให้ความรู้เรื่องการจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช

2.4 ศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านวิศวกรรมเกษตร (จักรกลการเกษตร) ควรให้คำแนะนำ ในการนำเทคโนโลยีการใช้เครื่องจักรกลมาใช้ในการผลิตอ้อยโรงงาน เพื่อลดการใช้แรงงานคนในการผลิตอ้อย โรงงาน เนื่องจากพบว่าแรงงานในภาคการเกษตรมีแนวโน้มอายุเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากแรงงานในวัยกลางคนมักจะ เข้าไปทำงานในภาคอุตสาหกรรม

2.5 กรมตรวจบัญชีและสหกรณ์ ควรส่งเสริมและให้คำแนะนำในการจัดทำบัญชีต้นทุนการผลิตแก่ เกษตรกร รวมทั้งส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มเกษตรกรเลือกซื้อปัจจัยการผลิตได้ในราคาที่ถูก

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ครั้งที่ 6
The 6th STOU National Research Conference

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษากับกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรในพื้นที่อื่นๆ ด้วย เนื่องจากมีการขยายพื้นที่ของโรงงานน้ำตาลในเขตจังหวัดร้อยเอ็ดเพิ่มอีก 2 แห่ง (อำเภอเสลภูมิและอำเภอบุพรัตน์) มีการกำหนดให้อ้อยเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญเพื่อต้องการลดพื้นที่ปลูกข้าวที่ไม่เหมาะสมด้วยการกำหนดการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตร (Zoning)
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบ ผลกระทบของการปรับเปลี่ยนพื้นที่เพาะปลูกพืชชนิดอื่นๆ มาเป็นอ้อยโรงงาน
3. ควรมีการเก็บข้อมูลการปลูกอ้อยโดยแยกเป็นอ้อยปลูก และอ้อยต่อ

เอกสารอ้างอิง

- ธัญชนก ขันศิลา (2556) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่ ภูมิศึกษา การปลูกอ้อยในอำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม) มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- นิภาพร ศรีวงษ์ (2555) ผลกระทบต่อสุขภาพจากการทำไร่อ้อยของเกษตรกรของเกษตรกรของชาวไร่อ้อย ตำบลทุ่งแก้ว อำเภอศรีบุญเรือง จังหวัดหนองบัวลำภู. (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอนามัยสิ่งแวดล้อม) มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- บุญสม วราเอกศิริ. (2529). ส่งเสริมการเกษตรหลักวิถีการ. ภาควิชาส่งเสริมการเกษตรสถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้. เชียงใหม่.
- วิจิต สุวรรณ (2554) แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อยของลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. (ค้นคว้าอิสระปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- วิรมน ปรางทอง (2555) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจปลูกอ้อยโรงงานในอำเภอศรีสขนาลัย จังหวัดสุโขทัย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สุธาสินี ภูจันทิก (2550) สิ่งจูงใจในการผลิตอ้อยโรงงานของเกษตรกรในอำเภอสี่คิ้ว จังหวัดนครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- เสาวนุช ศรีวรรณ (2554) การผลิตอ้อยโรงงานและความต้องการสนับสนุนปัจจัยการผลิตของเกษตรกร ในอำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาเกษตรศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย, (2558) โครงการจัดทำต้นทุนผลผลิตและถ่ายทอดความรู้ของเกษตรกรในปีเพาะปลูก 2557/58. เอกสารประกอบการฝึกอบรม มหาวิทยาลัยขอนแก่น.